

Inhoud

Aftrap	7
1. Nationale voetbalfeestdagen	11
Nacer Chadli, Erwin Vandenbergh, Ludo Coeck, Wilfried Van Moer...	
2. Monumenten en mijlpalen	47
Diego Maradona, Pelé, Lionel Messi, Marco Tardelli, Garrincha, Manu Sanon...	
3. Voor God en Vaderland	99
Mohamed Salah, Jürgen Sparwasser, Susanne Augustesen...	
Rust	149
4. Monsterscores	151
Sándor Kocsis, Leônidas, Megan Rapinoe, Eden Hazard, Cristiano Ronaldo...	
5. Hollandse hoogmoed en Belgisch laagtij	175
Rik Coppens, Raoul Lambert, Emile Mpenza, Bernard Voorhoof, Romelu Lukaku...	
Eindsignaal	227
Bronnen	229

1-0

*'Als ik niet scoor, probeer ik een assist te geven.
Als ik wel scoor, probeer ik een assist te geven en nog eens te scoren'*

ROMELU LUKAKU (TOPSCHUTTER ALLER TIJDEN RODE DUIVELS)

2-0

'Elk kind droomt van goals maken, niet van ze tegenhouden'

GIANLUIGI BUFFON (WERELDKAMPIOEN 2006)

3-0

'Scoren word je nooit beu'

ALAN SHEARER (TOPSCHUTTER EK 1996)

4-0

*'Goals maken is als de liefde bedrijven:
iedereen kan het, maar niemand zoals ik'*

ALFREDO DI STÉFANO (29 GOALS IN 37 INTERLANDS)

Aftrap

In den beginne is er *Mexico 70*. Niet het WK, maar de prentjes en het daarbij horende verzamelalbum. Mijn ruimer venster op de wereld dan de raampjes die de leraars in het lager onderwijs voor me openen. Als nieuwsgierig jongetje ben je hiervoor eigenlijk aangewezen op als degelijk en deugdelijk beschouwde boeken en bladen. *Zonneland*, uitgegeven door De Goede Pers in Averbode, van die dingen. Of de amper hoger op de schaal van nuffigheid scorende *Hoe? Wat? Waarom?*-reeks. Hoe ontstaan woestijnen? Tja, omdat een hele hoop zand bij elkaar komt, zeker? Waaróm dan wel, dat kan me al helemaal niet boeien. Het zijn vensters die alleen maar uitzicht bieden op verveling. Maar dan is er dus *Mexico 70*. Het boek dat me niet alleen leert hoe de wijde wereld eruitziet, maar ook hoe hij werkt.

Ik ben geboren tijdens een ander groot voetbaltoernooi, maar *Chili '62*... Wie drukt nú op de knop om zich aan te melden met een beeld, laat staan een emotie? Of het zou Alain Van Driessche moeten zijn, levenslang conservator van de sportgeschiedenis en mijn altijd even enthousiaste als kritische klankbord tijdens het schrijven van dit boek – waarvoor veel dank. Nee, *Mexico 70*, daarmee begint mijn voetbal-school van het leven. *'Dit is de serie met alle bekende voetballers van de teams die deelnemen aan de Wereldkampioenschappen voetbal in Mexico. Door kopen, sparen en ruilen van dubbele kun je het album compleet maken.'* Dat laatste zinnetje blijkt in de praktijk een eerste kennismaking te zijn met de basisbeginselen van de vrije markt. Vraag en aanbod bepalen de prijs, en dus moet je in de ruilhandel op de speelplaats voor één Paul Van Himst toch al gauw een stuk of drie spelers neertellen van – nog nooit van gehoord, les aardrijkskunde! – El Salvador of het mysterieus klinkende Uruguay. Aan het felbegeerde prentje van Pelé ben je al snel een handvol Zweden, Israëli's en Marokkanen kwijt. Of rijker, maar dat vind ik dan ook al een stuk minder belangrijk.

mexico 70

world cup

Tijdens de wereldbeker ben ik meer bezig met het album dan met de wedstrijden. Roberto Rivellino aan de bal voor Brazilië op tv? *‘Levert een goede distributie over het middenveld’*, lees ik bij zijn prentje. Wat meteen duidelijk maakt dat *Mexico 70* veel is, maar geen bron van soepel Nederlands. Mocht u mij ooit op een onvergeeflijke spelfout betrappen, weet dan dat ik urenlang onbeschermd blootgesteld geweest ben aan taalgruwelen als *‘Vindingrijk rechtsback en is tevens altijd bereidt – jazekeer, met dt – tot het oprukken in de aanval.’*

Al durf ik wel te hopen dat het orgelpunt dat de rechtsback in kwestie, de Braziliaan Carlos Alberto, op het WK '70 zet een diepere indruk heeft nagelaten. Is zijn goal in de finale tegen Italië de mooiste ooit op een wereldbeker? Of denkt u veeleer aan Diego Maradona? Liever Kevin De Bruyne tegen Brazilië op het WK 2018 of – waarom niet? – de counter in de slotseconden tegen Japan, met aan het eind Nacer Chadli? Roept u maar, u hebt altijd gelijk. Goals op grote toernooien zijn als een limited edition doos pralines. Ze zijn allemaal uniek, maar alleen voor die ene gelegenheid – en smaken verschillen. Hoewel, staat één ding toch niet vast? Het zal allemaal best wel belangrijk zijn, de balans op het middenveld, de positionering bij balverlies... Maar wie wilde u zelf zijn op de speelplaats, tijdens een EK of een WK, en wat wilde u doen? In het geïmproviseerde doel staan of goals maken?

Op maandag 8 juni werd ik acht. Twee dagen na België-Sovjet-Unie in Mexico. Editie 1970 dus, vooral niet te verwarren met 1986. Niet de legendarische triomf van de Rode Duivels van Guy Thys, maar een intussen ondergesneeuwde afgang van hun voorgangers, met Raymond Goethals aan het roer. Een gemiste kans, is destijds de teneur. Van Himst, Van Moer, Piot... Nooit zou er nog – de woorden vielen ook toen al – zo'n gouden generatie opstaan. Het draaide anders uit, weten we intussen.

Geert De Vriese

DEEL 1

NATIONALE VOETBAL- FEESTDAGEN

Onze Salvador tegen El Salvador

‘**D**aar is ’m, daar is ’m... Daar is ’m, daar is ’m!’ Zelfs wie die dertiende juni 1982 nog niet geboren was, kan er de beelden intussen wel bij dromen en de namen invullen die Rik De Saedeleer onvermeld laat. Frank Vercauteren zet voor, Erwin Vandenbergh lijkt er een eeuwigheid over te doen om de bal te controleren en dan... ‘Góóóóóóóóóóóóóóóóó! Gól, gól, gól!’ Een commentaarflard als eeuwige essentie van de openingsmatch van het WK in Spanje, België-Argentinië.

Een bepaald moeilijke quizvraag is het ook niet om een ander saedeleerisme van later in het toernooi aan te vullen: ‘*Ze kunnen niet volgen!... Nog altijd... JÁÁÁÁÁÁÁÁÁÁÁÁ! GÓÓÓÓÓÓÓÓÓÓÓÓ! Gól-gól-góóóóóó! Hij is erdoor...*’ Inderdaad: ‘...*CEULEMANS! Hij is erdoor, de inspanning van het jaar...*’ Die leidt tot de klutsgoal van Alex Czerniactynski tegen Hongarije, die de Rode Duivels een plaats oplevert in de volgende ronde.

Maar hoe meer tijd er overheen gaat – en ook wel hoe meer recentere hoogtepunten er komen, met dank aan Eden Hazard, Kevin De Bruyne... – hoe geruislozer andere namen en achterliggende verhalen wegdeemsteren. Al helemaal van eindtoernooien die voor de Rode Duivels uiteindelijk in mineur eindigen, zoals dat WK ’82. Het verhaal onder meer van onze Verlosser, onze *Salvador* tegen El Salvador, die in de openingsmatch tegen Argentinië ook een sleutelrol speelt, maar dan in de schaduw.

De persconferentie voor België-Argentinië gaat eigenlijk maar over één ding: hoe gaan de Rode Duivels het nieuwe wonderkind van het wereldvoetbal aan banden leggen? Diego Maradona (22) is net door Barcelona bij Boca Juniors weggeplukt voor het dan nog astronomische bedrag van omgerekend zo’n 6 miljoen euro. De wedstrijd tegen

België wordt zijn debuut in Camp Nou, voor honderdduizend toeschouwers en zo'n miljard televisiekijkers. Bondscoach Guy Thys verbaast de internationale pers zowel met zijn aanpak als met zijn openheid. Hij is niet van plan, zegt hij, een speler op te offeren aan een mandekking op Maradona. Dat moet collectief gebeuren, met een centrale rol voor Ludo Coeck: 'Als libero op het middenveld.'

Coeck (26) heeft er niet meteen het vrolijkste seizoen opzitten. Bij Anderlecht ligt hij in de clinch met trainer Tomislav Ivic, en hun meningsverschil is een symptoom en een symbool van een cultuurclash binnen de club. Tussen – ook dan al – romantiek en realisme, tussen tactiek en spektakel. Ivic heeft van Anderlecht weer een topclub gemaakt, maar dat vergauwt in aanzwellend gemor over te defensief voetbal en te veel tactische spitstechnologie. Zoals het idee om Coeck niet langer als middenvelder uit te spelen, maar als centrale verdediger. Wat hem allesbehalve bevalt, niet alleen omwille van het spelplezier. Op de achtergrond speelt onenigheid met manager Michel Verschueren. Wat wordt het? Een nieuw contract, of een transfer naar het buitenland?

Er is belangstelling, en Coeck wil na tien jaar Astridpark weleens verder kijken, máár. 'Als ik Anderlecht mijn voorwaarden voor een nieuw contract voorleg,' zegt hij in de aanloop naar het WK, 'vinden ze dat ik te veel vraag. Zeker voor een verdediger, krijg ik dan te horen. En dat is óók het probleem als andere clubs mij komen scouten. In het buitenland kennen ze mij nog als een middenvelder die aanvallend goed uit de verf komt. Ik kan begrijpen dat ze ontgoocheld zijn als ze mij nu als verdediger zien spelen.'

En dan komt een van de meestbesproken randreportages ooit op het scherm. Carl Huybrechts heeft voor het BRT-magazine *Sporttribune* een parodie gemaakt op *American Gigolo*, de op dat moment bijzonder populaire film met Richard Gere als glamoureuze playboy. In de hoofdrol: Ludo Coeck. Sommigen kunnen er wel om lachen, anderen iets minder. Vooral in conservatieve voetbalkringen, zoals onder meer blijkt uit een vilein opiniestuk in *Het Volk*: 'Ludo achter het stuur van een peperdure wagen met standing. Voorvenstertje opengedraaid en de linkerarm nonchalant naar buiten hangend. Stoer dus, met dat korte houtje tussen de tanden. Op weg naar de training, mochten we veronderstellen. Of niet? Eerst nog vlug even binnengewipt bij de persoon-

lijke kapper. Een profvoetballer moet niet alleen goed kunnen sjotten, hij moet vooral goed ogen.' En zo gaat het paragraaf na paragraaf door, met als afsluiter: 'We weten nu tenminste dat een profvoetballer niet ganse dagen alleen aan dat verdomde ronde ding hoeft te denken. Er zijn ook nog andere belangrijke zaken in het leven.' Coeck wordt op het matje geroepen door Anderlecht-voorzitter Constant Vanden Stock, die dergelijke frivoliteiten maar matig kan waarderen. Michel Verschuere kijkt op de achtergrond toe. De wonde ettert verder, en het *American Gigolo*-verhaal blijft Coeck achtervolgen. 'Het is ook altijd wat,' zucht hij. 'Als ik niet achter de vrouwen aanzit, dan zeggen ze dat ik homo ben. En als ik geen homofiel ben, dan ben ik een playboy.'

Zijn selectie voor de wereldbeker is een uitermate welgekomen afleiding: 'Het is al een gebeurtenis op zich om erbij te zijn.' Schaduwzijde: we zijn intussen al begin juni, en hij onderhandelt nog steeds met Anderlecht over zijn toekomst. Coeck wil liefst voor het begin van de wereldbeker weten waar zijn toekomst na de zomer ligt. Met de Rode Duivels heeft hij uitstekende oefenwedstrijden gespeeld, een bijkomende troef. 'Er is belangstelling van een paar Italiaanse clubs en er is ook al een Duitse komen kijken.' Het lijkt alsof Coeck mentaal al afscheid heeft genomen van Anderlecht, maar in de jaren vóór het Bosman-arrest is het nog altijd de club die beslist over de toekomst van een speler. Een zo goed als afgeronde overstap naar FC Köln springt af, en Coeck heeft geen andere keuze dan bijtekenen. Met frisse tegenzin, want: 'Ik kon in Keulen drie keer meer verdienen.'

Het transferboek gaat voorlopig dicht, tijd om te focussen op de wereldbeker. Jan Mulder geeft Coeck in een column nog een schouderklopje mee, voor in Spanje: 'Je zult met enorme afstandsschoten beslissende goals maken en spelers met mindere kwaliteiten zoals Sócrates van het veld spelen, zoals het iemand van jouw klasse betaamt.' Wat voor de helft uitkomt, maar dat is voor later. Vóór de match tegen Argentinië vult Coeck alvast zijn rol als vice-aanvoerder met verve in. De opwarming moet in de catacomben gebeuren, want op het veld is de openingsceremonie aan de gang. 'Ik sta te trillen van de zenuwen, Ludo,' zegt een lijkleke Eric Gerets. 'Eric toch,' antwoordt Coeck, 'wij gaan die match winnen.' En tegen Guy Vandersmissen: 'Na de match zul je Maradona uit uwe zak kunnen halen. Zie hem daar lopen, *de kadet*.'

Die *kadet* maakt het de Belgen, zoals verwacht en gevreesd, toch bijzonder moeilijk. De Rode Duivels kunnen gelukkig rekenen op Jean-Marie Pfaff en...

Erwin Vandenberg

Argentinië-België 0-1

(Openingsmatch WK 1982, eindstand 0-1)

...*'Daar is 'm, daar is 'm'*, enzovoort. 0-1, en dat blijft het ook. Maradona druipt af, Ludo Coeck straalt. Terecht, vinden de Vlaamse kranten: 'In de match tegen de Argentijnen, die men in deze wereldbeker onklopbaar achtte, is duidelijk tot uiting gekomen dat, indien België het verschopt, Ludo daarin een erg belangrijk aandeel zal hebben. Niet alleen als schokbreker.'

De Rode Duivels zijn nog volop aan het bekomen van het uitbundige feest na afloop, wanneer volgende tegenstander El Salvador in zijn eerste wedstrijd een verschrikkelijke pandoering krijgt van Hongarije.